

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Assen
Postbus 30018
9400 RA Assen

Assen, 24 juli 2015

Onderwerp: Advies Verbeterplan Maatschappelijke Opvang, Verslavingszorg en Openbare Geestelijke Gezondheidszorg.

Geacht college,

Bij uw brief van 25 juni jongstleden verzocht u ons om advies met betrekking tot het bovenvermelde Verbeterplan. Het doet ons genoegen u het gevraagde advies te kunnen voorleggen.

Wij willen waardering uit spreken voor de wijze waarop door de betrokken medewerkers invulling is gegeven aan het vooroverleg met een afvaardiging van de beide adviesraden. In dit overleg is ruime mogelijkheid geboden aan de beide raden om punten aan te dragen, die vervolgens ook in het uiteindelijke verbeterplan zijn verwerkt. Daarmee is er de beschikking over een helder en goed onderbouwd verbeterplan. Wij hechten er waarde aan in het vervolg van dit advies nog een aantal kanttekeningen te plaatsen en enkele richtinggevend advies toe te voegen. Wij volgen daarbij de indeling van het verbeterplan en de achterliggende documentatie.

T.a.v. De aanleiding.

In het verbeterplan wordt aangegeven dat de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie als leidend worden beschouwd. Dit gegeven wordt van harte door ons onderschreven. Wij achten een nulmeting en het vaststellen van goede beleidskaders van eminent belang. Verder achten wij het uitermate wenselijk dat daarbij gewerkt wordt met harde, concrete gegevens. Op die manier kunnen de betrokken organisaties worden afgerekend op daadwerkelijk behaalde resultaten. Daarmee kan met de beperkt beschikbare middelen een zo hoog mogelijk rendement worden behaald. Met deze werkwijze kan bovendien worden voorkomen dat er sprake is van een steeds verder uitdijende hulpverlening die alsmaar meer middelen vraagt zonder dat dit tot meetbaar betere resultaten leidt.

T.a.v. Het sociale netwerk van de doelgroep.

In het verbeterplan en de achterliggende documenten wordt een aantal keren gesproken over het feit dat de doelgroep geen sociaal netwerk heeft en dat ook onvoldoende kan ontwikkelen. De Participatieraad is van mening dat daar meer aandacht voor moet komen. Naar ons oordeel blijft dit in het verbeterplan onderbelicht.

T.a.v. De verbeterrichtingen.

De formulering van de eerste alinea van dit onderdeel baart de Participatieraad enige zorgen. De terminologie “zo kort en zo licht mogelijk” is op zichzelf genomen wel juist. Echter, voor deze doelgroep geldt dat deze niet kort moet worden ondersteund. Aan hen moet juist de rust en continuïteit worden geboden in de vorm van een langdurige ondersteuning. Het begrip “zo kort mogelijk” beschouwen wij dus als arbitrair.

T.a.v. Verbeterpunt A.4.

In aanvulling op het verbeterpunt hecht de Participatieraad er aan om ook hier een suggestie te doen. Naar onze mening verdient het aanbeveling om hier het concept “Housing First” toe te passen.

Housing First is bedoeld voor de groep dak- en thuislozen die vaak een langdurig zwervend bestaan leiden. De cliënt krijgt eerst een eigen woning zonder dat vooraf aan allerlei voorwaarden (bijvoorbeeld clean zijn) moet worden voldaan. De enige afspraak is dat de cliënt bereid is begeleiding te accepteren. Langzamerhand wordt een relatie opgebouwd vanuit een vraag gestuurde begeleidingsomgeving. Daarbij wordt het tempo en de aard van de ondersteuning volledig bepaald door de cliënt. Ondersteuning die onvoorwaardelijk wordt geboden. Juist deze onvoorwaardelijkheid blijkt de drijvende kracht achter Housing First. Vaak staan cliënten na een traject weer open voor andere vormen van hulp die anders hardnekkig worden geweigerd.

T.a.v. Verbeterpunt B.7.

Dit punt wordt door de Participatieraad sterk ondersteund. “Zorg op maat” in plaats van “allemaal naar de Havenkade”.

T.a.v. Verbeterpunt B.8.

De formulering "verkennen en onderzoeken" zijn naar het oordeel van de Participatieraad te vrijblijvend als het gaat om inzet van vrijwilligers bij activiteiten. Dit moet naar onze mening meer nadruk krijgen. Ook zijn hier zeker mogelijkheden, zo niet wenselijkheden, om ervaringsdeskundigen in te zetten.

Uit de bijlage bij het raadsvoorstel blijkt dat op dit punt een concrete suggestie is gedaan door de ketenpartner Promens Care. Deze stelt voor om te onderzoeken of vrijwilligersorganisaties activiteiten kunnen organiseren in de periode dat de dag- en nachtopvang gesloten is. Deze suggestie sluit aan bij het uitgangspunt om ondersteuning zo licht mogelijk te organiseren. De concrete bijdrage vanuit de vrijwilligersorganisaties dient nog wel verkend te worden". De Participatieraad vindt dit een waardevolle suggestie die zeker nadere beschouwing waard is. Wel onderkennen wij daarbij het gevaar dat vrijwilligersorganisaties steeds meer het werk van de professionals gaan overnemen. Mocht de opvang vanwege geldgebrek (!) vaker dicht zijn en dat het werk vervolgens ongeclauseerd wordt overgenomen door vrijwilligersorganisaties, dan bevinden we ons al snel op een glijdende schaal. Dit kan natuurlijk niet de bedoeling zijn.

T.a.v. Verbeterpunt C.11.

Hier past een vraag. Hoe is de verhouding tussen de bovengemeentelijke voorziening (centrumgemeente Assen) en de gemeentelijke WMO geregeld? Doordat er twee verschillende financieringsvormen zijn bestaat de kans dat er geen doorlopende ketenzorg is. Veel van de cliënten uit de doelgroep zullen ook onder de WLZ of onder de eigen zorgverzekeraar vallen. Wie is de probleemeigenaar als de cliënt dit zelf niet kan zijn?

T.a.v. Bijlage 2.

In bijlage 2 wordt een aantal keer genoemd dat er met regiogemeenten werkafspraken gemaakt moeten worden en dat dit in het convenant van 1 januari 2016 moet worden opgenomen. Daarbij doet zich naar de mening van de Participatieraad de vraag voor: hoe borgt de gemeente dat de verbeteracties in dit convenant daadwerkelijk worden opgepakt en wat is het beleid als dit convenant uiteindelijk niet of niet voldoende tegemoet komt aan de gestelde verbeteracties?

In de punten 3, 4 en 11 is er sprake van een centrale regie die nodig is. Echter er worden in de acties meerdere partijen genoemd, GGZ, OGGZ, Woningbouwvereniging, ketenpartners, schuldhulpverlening en een centrale toegang. De Participatieraad acht het noodzakelijk dat hierbij ook de partij bepaald wordt die de regie voert.

In punt 7 van bijlage 2 wordt de Havenkade genoemd. Er wordt gesteld dat de eerste stap voor de

dagbesteding in de buurt dient te liggen. Daarnaast wordt aangegeven dat, als de Havenkade geen succes is of dit te moeilijk blijkt, er vanuit de WMO maatwerk moet komen. Naar onze mening is dagbesteding in de buurt ook maatwerk. Daarmee is de vraag aan de orde hoe hieraan vorm wordt gegeven en wie hierin de regie neemt? Naar de mening van de Participatieraad is een vast format of een standaard hierbij wenselijk, zeker omdat dit een nieuwe werkwijze behelst als dit vanuit de buurtteams moet komen.

T.a.v. Bijlage 4.

Onder punt 1 wordt gesproken van het streven dat gezinnen ook intensief begeleid gaan worden. Wij adviseren u daarbij ook aan te geven op welke wijze u dit wilt gaan realiseren.

Opmerking.

Dit is een voorbeeld dat de SMART formulering (Specific, Measurable, Attainable, Realistic, Timely) niet voldoende wordt gebruikt.

T.a.v. Het rapport van de rekenkamercommissie.

In dit rapport wordt meerdere malen geadviseerd om zaken meer SMART te formuleren. Met andere woorden: wat zijn de streefgetallen en wat zijn de acties die hierbij horen. In het verbeterplan komt dit naar onze mening te summier terug. Dit hoeft natuurlijk ook niet vanuit dit plan zelf, maar de gemeente zou hier wel meer kunnen sturen op een SMART aanpak.

T.a.v. Het rapport Effectiviteit Maatschappelijke Opvang Assen.

In de samenvatting van het onderzoek effectiviteit maatschappelijke opvang wordt de zorg uitgesproken dat er geen opvang is voor gezinnen. In het verbeterplan zijn dienaangaande geen verbeterpunten opgenomen. De Participatieraad deelt de uitgesproken zorg. Om die reden dringen wij er op aan dat hier alsnog voorzieningen voor in het verbeterplan worden opgenomen. Tenslotte wordt er in de samenvatting gesproken over een gebruikersruimte, deze komt in het verbeterplan niet naar voren. Is hier sprake van een bewuste keuze?

T.a.v. Het verbeterplan als geheel.

In de hele opsomming van het Verbeterplan missen wij de tijdsaanduiding waarbinnen men wenst het doel gerealiseerd te hebben. Ook de specifieke stappen die men moet zetten om dit doel te bereiken ontbreken regelmatig. Er staat vaak vermeld: "We zorgen ervoor dat, We streven ernaar dat." Naar onze mening is dit te vaag. Wij adviseren u dit nader te specificeren.

Tenslotte.

Wij vertrouwen hierdoor tot genoegen te hebben voldaan aan uw verzoek om advies. Uiteraard zijn wij graag bereid onze kanttekeningen, suggesties en adviezen waar wenselijk nader met u te bespreken of toe te lichten.

Uw reactie op ons advies zien wij met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groeten,
De Participatieraad Assen

F.H.J.M. van Kemenade, Voorzitter

M.J. Roebers, Secretaris